

DECIZIE

14 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Tatiana Vieru

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan, Ion Druță

Nicolae Craiu, Mariana Pitic

examinînd recursul declarat de către Biroul vamal Briceni,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii cu capital
străin „Moldova Zahăr” societate cu răspundere limitată împotriva Biroului vamal
Briceni cu privire la contestarea actelor administrative,
împotriva hotărârii Curții de Apel Bălți din 21 ianuarie 2013, prin care
acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t a t ă:

La data de 15 octombrie 2012, ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a depus cerere de
chemare în judecată împotriva Biroului vamal Briceni, intervenient accesoriu
Firma de comerț și producție „Valah” SRL cu privire la contestarea actelor
administrative.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, Biroul vamal Briceni a efectuat
la întreprindere un audit post-vămuire, în temeiul căruia la data de 13 iulie 2012, a
fost întocmit procesul-verbal nr. 20 de examinare a rezultatelor preliminare ale
auditului post-vămuire, iar la data de 23 iulie 2012, a fost întocmit actul de audit
post-vămuire nr. 3433012.

Menționează că, prin dispoziția șefului Biroului vamal Briceni nr. 1282 din
03 august 2012 a fost dispusă suspendarea operațiunilor la conturile sale bancare,
fiind interzisă efectuarea oricăror operațiuni prin decontarea mijloacelor bănești de
pe conturi.

Susține că, la data de 09 august 2012, ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a depus la
Biroul vamal Briceni o cerere, prin care a solicitat revocarea suspendării
operațiunilor la conturile bancare.

Afirmă că, la data de 15 august 2012, Biroul vamal Briceni, prin ordinul
incaso nr. 3, a transferat de pe contul său bancar suma de 14189698,24 lei pe
contul Ministerului Finanțelor, iar cererea sa din 09 august 2012 de suspendare a
operațiunilor a fost respinsă prin scrisoarea Serviciului Vamal nr. 28/11-10063 din
20 august 2012.

Relevă că, la data de 14 august 2012, a contestat prin cerere prealabilă actul de audit post-vămuire nr. 3422012 din 23 iulie 2012 și deciziile de regularizare din 23 iulie 2012, însă prin scrisoarea nr. 28/11-11032 din 14 septembrie 2012 Serviciul Vamal a respins cererea prealabilă, invocînd omiterea termenului de atac.

Consideră că, răspunsul Serviciului Vamal din 14 septembrie 2012 este neîntemeiat, deoarece conform prevederile art. 14 din Legea contenciosului administrativ și ale art. art. 202/4 lit. d) și e) și 202/8 alin. (3) din Codul vamal, termenul de contestare a actelor administrative n-a fost omis. Or, procesul-verbal nr. 20 din 13 iulie 2012 a fost contestat la data de 19 iulie 2012, dispoziția șefului Biroului vamal Briceni nr. 1282 din 03 august 2012 a fost contestată la data de 09 august 2012, iar actul de audit post-vămuire nr. 3422012 din 23 iulie 2012 și deciziile de regularizare nr. 93, 94, 95, 96 din 23 iulie 2012 au fost contestate prin cerere prealabilă la data de 14 august 2012.

De asemenea, consideră că, acțiunile Biroului vamal Briceni exprimate prin procesul-verbal nr. 20 din 13 iulie 2012 de examinare a rezultatelor preliminare ale auditului post-vămuire, actul de audit post-vămuire nr. 3422012 din 23 iulie 2012, dispoziția șefului Biroului vamal Briceni nr. 1282 din 03 august 2012 și deciziile de regularizare nr. 93, 94, 95 și 96 din 14 septembrie 2012 sunt neîntemeiate și ilegale, deoarece ÎCSL „Moldova Zahăr” SRL, la finele anului 2011 începutul anului 2012, a procurat zahăr alb în cantitate de 2056,95 tone, beneficiind de înlesniri tarifare conform pct. 9 din notele la anexa nr. 1 la Legea nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal.

Menționează că, în luna aprilie 2012, s-a decis vinderea zahărului importat și pînă în luna iunie 2012, au fost vîndute 2042,8 tone din cantitatea totală de 2056,95 tone importate.

Susține că, prin procesul-verbal nr. 20 din 13 iulie 2012 de examinare a rezultatelor preliminare ale auditului post-vămuire și actul de audit post-vămuire nr.3422012 din 23 iulie 2012 s-a constatat necesitatea recalculării taxei vamale în mărime de 75% la importul a 2056,95 tone de zahăr alb, avînd în vedere că, întreprinderea a utilizat mărfurile importate în condiții preferențiale, în alte scopuri decît cele inițial declarate și s-a dispus calcularea taxei vamale în raport de 65% pentru zahărul realizat cu includerea sumei TVA și a penalităților pentru întreaga perioadă, iar prin decizia de regularizare nr. 96 din 23 iulie 2012 s-a stabilit suma totală a drepturilor de import/export spre încasare în cuantum de 13902740,96 lei.

Consideră că, actele enunțate sunt ilegale, deoarece la momentul importului zahărului alb, respectivele relații erau guvernate de Hotărârea Guvernului RM nr.563 din 10 septembrie 2009 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de administrare a contingentelor tarifare la importul de zahăr alb și produse zaharoase, unde în pct. 6 este stipulat că, autorizațiile de import pentru produsele menționate în pct. 3 se vor acorda în exclusivitate producătorilor autohtoni de zahăr, precum și consumatorilor industriali de zahăr, în funcție de necesitățile tehnologice ale acestora și fără drept de comercializare ulterioară pe piața internă a zahărului și produselor zaharoase importate.

Afirmă că, Hotărârea Guvernului RM menționată a fost abrogată prin Hotărârea Guvernului RM nr. 114 din 22 februarie 2012 cu privire la modul de administrare a contingentelor tarifare la importul de zahăr alb și produse zaharoase, unde în pct. 3 se prevede că, taxa vamală preferențială la import în mărime de 10% se aplică pentru fiecare tranzacție de import al zahărului și produselor zaharoase în limita de zece la sută a contingentului cantitativ stabilit de legislația în vigoare.

Relevă că, la constatarea plăților în procesul-verbal nr. 20 din 13 iulie 2012 și actul de audit post-vămuire nr. 3422012 din 23 iulie 2012, emitenții s-au condus de art. 35 din Codul vamal, conform căruia în cazul în care mărfurile sunt puse în liberă circulație cu acordarea de facilități fiscale și vamale pe motivul destinației lor finale, acestea rămân sub supraveghere vamală. Supravegherea vamală conform condițiilor prevăzute pentru acordarea unor astfel de facilități fiscale și vamale încetează a mai fi aplicată, cu condiția achitării drepturilor de import datorate în cazul în care mărfurile sunt exportate, distruse sau utilizate în alte scopuri decât cele prevăzute de legislația pentru aplicarea facilităților fiscale și vamale.

Mai relevă că, momentul apariției obligației vamale a ÎCS „Moldova Zahăr” SRL în privința zahărului importat se naște în momentul dispunerii de acest zahăr în alte scopuri decât cele declarate, pentru care s-au acordat facilitățile, fapt prevăzut de art. 1275 din Codul vamal.

Invocă faptul că, art. art. 18 și 19 din Legea nr. 317 din 18 iulie 2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale prevăd că, actul normativ, de regulă, nu are efect retroactiv și acțiunea actului normativ încetează dacă acesta este abrogat.

Menționează că, situația utilizării mărfurilor în alte scopuri decât cele stabilite prin destinația finală a acestora s-a produs la data în care mărfurile au început a fi vândute, adică începând cu 17 aprilie 2012, când deja era aplicabilă Hotărârea Guvernului RM nr. 114 din 22 februarie 2012, taxele vamale și TVA fiind achitate conform prevederilor acestora și ale altor acte normative conexe.

Susține că, în ceea ce privesc constatările din procesul-verbal nr. 20 din 13 iulie 2012 și dispozițiile actului de audit post-vămuire nr. 3422012 din 23 iulie 2012 în privința tranzacțiilor între reclamantă și firmele comerciale „Eltromex” și „Wikpool Sp.o.o”, ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a efectuat plăți TVA atât reieșind din valoarea mărfurilor intrate pe teritoriul RM, cât și reieșind din costul serviciilor procurate în legătură cu exploatarea mărfurilor, doar că TVA pe servicii s-a plătit separat, oricum destinatarii fiind bugetul public național. Altfel spus, bugetul RM nu a suferit nici o pierdere în legătură cu plata TVA versificată.

Afirmă că ceea ce ține de importul unui terminal de cântărire format din calculatoare industriale cu panou în culoare și ecran, a imprimantei, a semafoarelor, a sistemului de televiziune în circuit închis și a sistemului de identificare, vis-a-vis de mențiunea greșită a nomenclatorului de mărfuri, toate mărfurile au fost verificate de colaboratorii vamali, fiind trecute prin control vamal și devămuite, fără a se reține argumentul că, nomenclatorul mărfurilor este greșit.

Relevă că, întreprinderea și factorii ei de decizie nu sunt versați în corectitudinea respectării Nomenclatorului de mărfuri, având toată certitudinea că,

mărfurile fiind deja vămuite de către persoane competente, se conformă nomenclatorului convenit, fiind în limitele legii.

Mai relevă că, valoarea totală a automobilelor arendate de către reclamantă de la întreprinderea-mamă din Polonia – Krajova Spolka constituie 133000 zloți și nicidecum 988875,40 zloți, după cum a fost constatat în procesul-verbal, în temeiul căruia prin actul de audit post-vămuire nr. 3422012 din 23 iulie 2012 au fost dispuse plăți în sarcina reclamantei în sumă de 302086,42 lei.

Invocă faptul că, făcând o vizită la dealerul oficial Toyota Centru Chișinău, a constatat că, autoturismele respective în stare „nouă” costă 1403370 lei, astfel, toate calculele sumelor stabilite spre plată sunt eronate.

Menționează că, sumele bănești, ce se găseau pe conturile suspendate, depășeau de câteva ori sumele calculate spre plată de către Serviciul Vamal, iar suspendarea conturilor a dus la stoparea plăților către alți agenți, cu care reclamanta avea relații economice.

Sușține că, la data suspendării operațiunilor, întreprinderea datora plăți partenerilor săi comerciali în valoare de peste 3,5 milioane lei, iar întârzierea plăților către terți a adus prejudiciu întreprinderii vis-a-vis de parteneri, exprimată prin subminarea încrederii, profesionalismului și capacității de activitate. De rînd cu aceasta, suspendarea operațiunilor la conturile ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a dus la incapacitatea de plată a întreprinderii față de angajații săi.

Solicită declararea nulității procesului-verbal nr. 20 din 13 iulie 2012 de examinare a rezultatelor preliminare ale auditului post-vămuire și a actului de audit post-vămuire nr. 3433012 din 23 iulie 2012, declararea nulității deciziilor de regularizare nr. 93, 94, 95 și 96 din 23 iulie 2012 și repunerea părților la poziția inițială situației pînă la 13 iulie 2012, cu restituirea ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a plăților vamale încasate conform deciziilor de regularizare nr. 93, 94, 95 și 96 din 23 iulie 2012 și ordinului incaso nr. 3 din 15 august 2012 în sumă de 14189698,24 lei.

Prin hotărârea Curții de Apel Bălți din 21 ianuarie 2013 acțiunea a fost admisă, au fost anulate deciziile de regularizare nr. 93, 94, 95 și 96 din 23 iulie 2012, emise de către Biroul vamal Briceni și au fost repuse părțile în poziția inițială situației pînă la 13 iulie 2012, cu restituirea ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a plăților vamale încasate conform deciziilor de regularizare nr. 93, 94, 95 și 96 din 23 iulie 2012 și conform ordinului incaso nr. 3 din 15 august 2012.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 21 ianuarie 2013 a fost încetat procesul în baza cerințelor ÎCS „Moldova Zahăr” SRL împotriva Biroului vamal Briceni cu privire la declararea nulității procesului-verbal nr. 20 din 13 iulie 2012 de examinare a rezultatelor preliminare ale auditului post-vămuire și actului post-vămuire nr. 3422012 din 23 iulie 2012.

La data de 29 aprilie 2013, Biroul vamal Briceni a declarat recurs împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, hotărârea primei instanțe este neîntemeiată, deoarece prima instanță a interpretat eronat legea și, anume, art. 181¹ din Codul vamal și a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și, anume,

prevederile Hotărârii Guvernului RM nr. 114 din 22 februarie 2012 cu privire la modul de administrare a contingentelor tarifare la importul de zahăr alb și produse zaharoase, neținând cont de exigențele impuse de art. 35 din Codul vamal.

Menționează că, prima instanță nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, iar concluziile acesteia sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

Susține că, prima instanță în mod eronat a invocat faptul că, deciziile de regularizare nr. 93, 94, 95 și 96 din 23 iulie 2012 au fost aprobate de către o persoană neidentificată, care nu avea acest drept, făcând trimitere la ordinul Serviciului Vamal nr. 267-0 din 02 octombrie 2009.

Afirmă că, conform fișei postului din 15 martie 2010, aprobată de către directorul general al Serviciului Vamal, rubrica „împuterniciri” prevede că, șeful adjunct al biroului vamal examinează și aprobă decizii asupra cazurilor de încălcare a regulilor vamale, asigură organizarea procesului de examinare a contravențiilor vamale și a infracțiunilor penale în domeniul vamal și în caz de necesitate îl substituie pe șeful biroului vamal, astfel, deciziile de regularizare enunțate au fost aprobate de către șeful adjunct al Biroului vamal Briceni, care face parte din conducerea biroului vamal.

Relevă că, la examinarea cauzei, instanța nu a ținut cont de dovezile și probele prezentate de către Biroul vamal Briceni întru confirmarea legalității și temeiniciei deciziilor de regularizare emise.

Mai relevă că, recurentul a solicitat în instanța de judecată expunerea pe marginea fiecărei decizii de regularizare, însă instanța nu a făcut careva mențiuni, încălcând, astfel, principiul imparțialității judecătorului și dreptul la un proces echitabil.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 11 septembrie 2013 a fost admis recursul declarat de către Biroul vamal Briceni, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă.

La data de 29 martie 2016, ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a depus cerere de revizuire împotriva deciziei instanței de recurs, solicitând admiterea acesteia, casarea deciziei instanței de recurs și dispunerea rejudecării pricinii de către instanța de recurs.

În motivarea cererii de revizuire a invocat prevederile art. 449 lit. b) și h) CPC și a anexat în acest sens scrisorile Ministerului Economiei din 13 ianuarie 2015 și 27 iulie 2015 și scrisorile Ministerului Finanțelor din 22 august 2015 și nr.28/11-3464 din 29 februarie 2016.

Menționează că, Guvernul RM, prin intermediul autorităților centrale Ministerul Finanțelor, prin scrisoarea nr. 14/4-13/251 din 22 august 2015 și Ministerul Economiei, prin scrisorile din 13 ianuarie 2015 și 27 iulie 2015, a recunoscut, nu doar printr-o simplă declarație, dar în mod oficial, că a avut loc încălcarea drepturilor fundamentale ale ÎCS „Moldova Zahăr” SRL, garantate prin art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale separat și coroborat cu art. 14 din Convenție.

La data de 16 mai 2016, ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a depus cerere de revizuire suplimentară, la care a anexat scrisoarea Ministerului Finanțelor nr.28/11-69/3 din 14 aprilie 2016 și scrisorile Ministerului Economiei nr. 09-3001 din 26 mai 2010, nr. 09/1-57 din 19 ianuarie 2015 și din 29 aprilie 2015.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 09 iunie 2016 a fost admisă cererea de revizuire depusă de către ÎCS „Moldova Zahăr” SRL, casată integral decizia instanței de recurs și reținută pricina pentru examinarea recursului în Curtea Supremă de Justiție, în alt complet de judecători.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea parțială a acțiunii din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, în baza ordinului nr. 18 din 04 iunie 2012, Biroul vamal Briceni a efectuat la SRL „Moldova Zahăr” un audit post-vămuire, în urma căruia la data de 13 iulie 2012, a fost întocmit procesul-verbal nr. 20 de examinare a rezultatelor preliminare ale auditului post-vămuire, iar la data de 23 iulie 2012, a fost întocmit actul de audit post-vămuire nr.3433012.

La data de 23 iulie 2012, Biroul vamal Briceni a emis, în baza actului de audit post-vămuire nr. 3422012 din 23 iulie 2012, deciziile de regularizare nr. 93, 94, 95 și 96 în privința SRL „Moldova Zahăr”.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, SRL „Moldova Zahăr” a solicitat declararea nulității procesului-verbal nr. 20 din 13 iulie 2012 de examinare a rezultatelor preliminare ale auditului post-vămuire și a actului de audit post-vămuire nr. 3433012 din 23 iulie 2012, declararea nulității deciziilor de regularizare nr. 93, 94, 95 și 96 din 23 iulie 2012 și repunerea părților la poziția inițială situației pînă la 13 iulie 2012, cu restituirea ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a plăților vamale încasate conform deciziilor de regularizare nr. 93, 94, 95 și 96 din 23 iulie 2012 și ordinului incaso nr. 3 din 15 august 2012 în sumă de 14189698,24 lei.

Prima instanță, prin hotărârea din 21 ianuarie 2013, a admis acțiunea, a anulat deciziile de regularizare nr. 93, 94, 95 și 96 din 23 iulie 2012, emise de către Biroul vamal Briceni și a repus părțile în poziția inițială situației pînă la 13 iulie 2012, cu restituirea ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a plăților vamale încasate conform deciziilor de regularizare nr. 93, 94, 95 și 96 din 23 iulie 2012 și conform ordinului incaso nr. 3 din 15 august 2012, iar prin încheierea din 21 ianuarie 2013 a dispus încetarea procesului în baza cerințelor cu privire la declararea nulității procesului-verbal nr. 20 din 13 iulie 2012 de examinare a rezultatelor preliminare ale auditului post-vămuire și a actului post-vămuire nr. 3422012 din 23 iulie 2012.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că, soluția dată de către prima instanță este greșită.

Conform art. 181¹ din Codul vamal, organul vamal are dreptul ca, din oficiu sau la solicitarea declarantului, într-o perioadă de 5 ani de la acordarea liberului de vamă, să modifice declarația vamală. În termenul prevăzut la alin.(1), organul vamal verifică orice document, registru și evidență referitoare la mărfurile vămuite sau la operațiunile comerciale ulterioare aferente acestor mărfuri. Controlul poate fi efectuat la sediul declarantului, al oricărei alte persoane interesate, direct sau indirect, din punct de vedere profesional, în operațiunile menționate, sau al oricărei alte persoane care se află în posesia acestor acte sau deține informații în legătură cu acestea. De asemenea, poate fi făcut și controlul fizic al mărfurilor dacă acestea mai există. Dacă, după reverificarea declarației sau după controlul ulterior, rezultă că dispozițiile ce reglementează regimul vamal respectiv au fost aplicate pe baza unor informații inexacte sau incomplete, organul vamal ia măsuri pentru regularizarea situației, ținând seama de noile informații obținute.

Actele cauzei denotă faptul că, în contractul din 01 august 2011, încheiat între SRL „Moldova Zahăr” și compania „Wikpol Sp. O.O”, este prevăzut quantumul serviciilor de demontare și montare a utilajului procurat.

În urma auditului efectuat s-a constatat proforma pentru serviciile acordate nestipulate în contractul menționat și, anume, 43 398,04 Euro pentru servicii informaționale (programa Plantația).

La data de 31 octombrie 2011, conform proformei WATT 68/10/2011, SRL „Moldova Zahăr” acceptă către plată serviciile în mărime de 8 834,77 Euro acordate de compania „Wikpol Sp. O.O” conform contractului.

În urma solicitării informației de la compania enunțată a fost primită descifrarea acestor servicii, conform căreia quantumul serviciilor de demontaj pe teritoriul Poloniei constituie 10% din costul acestora, adică serviciile pentru demontarea utilajului de fabricare a zahărului au constituit 9 620,90 Euro și a aparatului pentru luarea probelor - 3 279, 07 Euro.

Astfel, costul serviciilor de 9 620,90 Euro urma a fi inclus în valoarea în vamă a utilajului importat conform declarațiilor vamale nr. 2002102892 și nr.2002102893 din 20 septembrie 2011 și nr. 2002103004 din 26 septembrie 2011, iar serviciile în valoare de 3 279,07 Euro urmau a fi incluse în valoarea utilajului importat conform declarației vamale nr. 2002103003 din 26 septembrie 2011.

Din materialele dosarului rezultă că, prin declarația vamală nr. 2002103004 din 26 septembrie 2011, SRL „Moldova Zahăr” a vămuț un monitor electronic cu cameră video și aparat electric de semnalizare pentru terminal la cântar, fiindu-i atribuit poziția tarifară 85285990, pentru care se aplică o taxă vamală de 5%.

În cadrul efectuării auditului post-vămuire, în baza informației parvenite din partea exportatorului „Wikpol Sp. O.O”, s-a stabilit că, de fapt, a fost importat un terminal de cântărire format din calculatoare industriale cu pano și ecran,

imprimantă pentru imprimarea recepțiilor, semafoarelor, sistem de televiziune în circuit închis și sistem de identificare.

Astfel, ținând cont de informația parvenită din partea companiei exportatoare „Wikpol Sp. O.O” și de art. 141² din Codul vamal, care prevede că, în caz de clasificare incorectă a mărfii, organul vamal este în drept să efectueze de sine stătător clasificarea lor în corespundere cu Nomenclatorul mărfurilor, corect s-a indicat că, utilajul menționat este clasificat la poziția tarifară 84239000 „greutăți pentru orice tip de balanțe, părți de aparate sau instrumente de cântărit”, pentru care se aplică o taxă vamală de 10%.

Prin urmare, luând în considerare prevederile art. 127¹¹ alin. (1) lit. a) din Codul vamal, care statuiază că, obligația vamală apare în cazul când, ulterior efectuării operațiunilor de vămuire și acordării liberului de vamă, se constată că informațiile cuprinse în declarația vamală au condus la stabilirea unei obligații vamale diminuate, Biroul vamal corect a emis decizia de regularizare nr. 93 din 23 iulie 2012, prin care a dispus încasarea de la ÎCS „Moldova Zahăr” a drepturilor de import/export în sumă de 77133,45 lei și a penalității în sumă de 2955,11 lei (f.d.22).

Conform prevederilor contractului nr. 01/2011 din 22 august 2011 (declarația vamală nr. 2002102659 din 07 septembrie 2011), SRL „Moldova Zahăr” a cumpărat de la firma „Eltromex” și, ulterior, importat în Republica Moldova, 12 pompe mono-etajate în valoarea de 44 058,05 Euro.

În urma efectuării auditului post-vămuire, s-a constatat în evidența contabilă proforma 03/09/2011/ex, eliberată de IM „Eltromex”, care prevedea acordarea unor servicii de reparație a acestor pompe în Polonia în valoarea de 16 566,29 Euro.

Reieșind din cele menționate și ținând cont de prevederile art. 11 din Legea cu privire la tariful vamal, costul serviciilor acordate urmau să fie incluse în valoarea utilajului importat și declarate organului vamal la momentul importului.

Prin urmare, Biroul vamal Briceni corect a emis decizia de regularizare nr.94 din 23 iulie 2012, prin care a dispus încasarea de la ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a drepturilor de import/export în sumă de 86287,54 lei și a penalității în sumă de 5924,58 lei (f. d. 23).

De asemenea, din materialele dosarului rezultă că, în urma efectuării auditului post-vămuire, conform datelor din evidența contabilă a întreprinderii, a fost constatată proforma 01/07/2011 EXP, în baza căreia de la furnizorul străin au fost importate piese de schimb (poziția tarifară 84139100) pentru pompele procurate anterior în valoare de 72 645,51 lei, achitate la 03 august 2011.

Conform lămuririi, anexate la materialele dosarului, această marfă a traversat frontiera vamală concomitent cu importul pompei Woma, însă nu a fost declarată organului vamal în corespundere cu prevederile art. 173-179 din Codul vamal, care stipulează expres obligativitatea și modalitatea declarării mărfurilor și mijloacelor de transport care trec frontiera vamală, iar drept urmare au fost percepute drepturi de import în baza prevederilor art. 117 din Codul vamal.

Astfel, luând în considerare art. 127³ din Codul vamal, care prevede că, la introducerea ilegală de mărfuri pe teritoriul RM, obligația vamală apare la data

cînd mărfurile sunt introduse, Biroul vamal Briceni corect a emis decizia de regularizare nr. 95 din 23 iulie 2012, prin care a dispus încasarea de la ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a drepturilor de import/export în sumă de 23595,13 lei (f.d.24).

Actele cauzei denotă faptul că, în perioada anului 2011, ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a importat din Polonia zahăr alb din sfeclă în cantitate de 714 tone și în perioada lunilor ianuarie-februarie 2012 – 1342,95 tone, în total 2056,95 tone, beneficiind de înlesnirea tarifară prevăzută în pct. 9 din notele la anexa nr. 1 al Legii nr. 1380-XIII din 20 noiembrie 1997 cu privire la tariful vamal.

Începînd cu luna aprilie 2012, ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a început realizarea zahărului importat și, anume, în luna aprilie 2012 a 44 tone, în luna mai 2012 a 1460,3 tone și în luna iunie 2012 a 538,5 tone, în total 2042,8 tone din cele 2056,9 tone importate.

În urma efectuării auditului post-vămuire s-a constatat că, ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a încălcat prevederile pct. 6 din Regulamentul privind modul de administrare a contingentelor tarifare la importul de zahăr alb și produse zaharoase, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 563 din 10 septembrie 2009.

Ulterior, prin decizia de regularizare nr. 96 din 23 iulie 2012 s-a dispus încasarea de la ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a drepturilor de import/export în sumă de 13609534,23 lei și a penalității în sumă de 293206,73 lei (f. d. 25).

Conform pct. 6 din Regulamentul enunțat, autorizațiile de import, pentru produsele menționate în pct. 3 din prezentul Regulament, se vor acorda în exclusivitate producătorilor autohtoni de zahăr, precum și consumatorilor industriali de zahăr, în funcție de necesitățile tehnologice ale acestora și fără drept de comercializare ulterioară pe piața internă a zahărului și produselor zaharoase importate.

La caz, se reține că, din scrisoarea Ministerul Economiei nr. 09/1-57 din 13 ianuarie 2015, expediată în adresa Serviciului Vamal, rezultă că, conform pct. 6 din Regulamentul privind modul de administrare a contingentelor tarifare la importul de zahăr alb și produse zaharoase, importatorii de zahăr și produse zaharoase care efectuează importuri în condiții de regim contingentat se divizează în două categorii: producători autohtoni de zahăr și consumatori industriali de zahăr. În acest sens, producătorilor autohtoni de zahăr le-a fost atribuit dreptul de import al zahărului și produselor zaharoase contingentate în vederea asigurării continuității activităților sale firești, stabilite de statutul întreprinderilor și, anume, comerțul cu zahăr en-gros și cu amănuntul, iar consumatorii industriali de zahăr au dreptul de import a produselor respective, în funcție de necesitățile tehnologice ale acestora și fără drept de comercializare ulterioară pe piața internă a zahărului și produselor zaharoase importate.

Astfel, sintagma din pct. 6 din Regulamentul enunțat „în funcție de necesitățile tehnologice ale acestora și fără drept de comercializare ulterioară pe piața internă a zahărului și produselor zaharoase importate” se referă exclusiv la consumatorii industrial de zahăr.

Totodată, din scrisoarea enunțată rezultă că, acest subiect a fost examinat anterior în comun cu reprezentanții Serviciului Vamal în cadrul ședinței de lucru

organizate și prin scrisoarea nr. 09-3828 din 29 iunie 2010 Ministerul Economiei și-a expus poziția asupra problemei date.

Astfel, autoritatea vamală a cunoscut că, sintagma din pct. 6 din Regulamentul privind modul de administrare a contingentelor tarifare la importul de zahăr alb și produse zaharoase, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 563 din 10 septembrie 2009 - „în funcție de necesitățile tehnologice ale acestora și fără drept de comercializare ulterioară pe piața internă a zahărului și produselor zaharoase importate” se referă exclusiv la consumatorii industriali de zahăr.

Respectiv, autoritatea vamală, cunoscând esența interpretărilor menționate sau, cel puțin fiind constrânsă să le cunoască începând cu data de 29 iunie 2010 (scrisoarea Ministerului Economiei nr. 09-3828 din 29 iunie 2010), era obligată să se abțină de la aplicarea actului normativ contrar conceptului și raționamentului elaborării Hotărârii Guvernului RM nr. 563 din 10 septembrie 2009.

Or, modul în care a fost pusă în aplicare Hotărârea Guvernului RM nr. 563 din 10 septembrie 2009, în privința ÎM „Moldova Zahăr” SRL, duce la încălcarea dreptului fundamental al ÎCS „Moldova Zahăr” SRL, garantat prin art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Ținând cont de cele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că, decizia de regularizare nr. 96 din 23 iulie 2012 a fost emisă de către Biroul vamal Briceni contrar prevederilor legii.

Conform art. 26 alin. (1) lit. a) din Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10 februarie 2000, actul administrativ contestat poate fi anulat, în tot sau în parte, în cazul în care este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a anula decizia de regularizare nr.96 din 23 iulie 2012, emisă de către Biroul vamal Briceni și de a repune părțile în poziția inițială situației până la 13 iulie 2012, cu restituirea ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a plăților vamale încasate conform deciziei de regularizare nr. 96 din 23 iulie 2012 și conform ordinului incaso nr. 3 din 15 august 2012.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral hotărârea primei instanțe și de a emite o nouă hotărâre, prin care acțiunea ÎCS „Moldova Zahăr” SRL împotriva Biroului vamal Briceni cu privire la contestarea actelor administrative de admis parțial, cu anularea deciziei de regularizare nr. 96 din 23 iulie 2012, emisă de către Biroul vamal Briceni, repunerea părților în poziția inițială situației până la 13 iulie 2012 și restituirea ÎCS „Moldova Zahăr” SRL a plăților vamale încasate conform deciziei de regularizare nr. 96 din 23 iulie 2012 și conform ordinului incaso nr. 3 din 15 august 2012, iar în rest acțiunea de respins.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Biroul vamal Briceni.

Se casează integral hotărârea Curții de Apel Bălți din 21 ianuarie 2013 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii cu capital străin „Moldova Zahăr” societate cu răspundere limitată împotriva Biroului vamal Briceni cu privire la contestarea actelor administrative și se emite o nouă hotărâre, prin care:

Se admite parțial acțiunea Întreprinderii cu capital străin „Moldova Zahăr” societate cu răspundere limitată împotriva Biroului vamal Briceni cu privire la contestarea actelor administrative.

Se anulează decizia de regularizare nr. 96 din 23 iulie 2012, emisă de către Biroul vamal Briceni și se repun părțile în poziția inițială situației până la 13 iulie 2012, cu restituirea Întreprinderii cu capital străin „Moldova Zahăr” societate cu răspundere limitată a plăților vamale încasate conform deciziei de regularizare nr.96 din 23 iulie 2012 și conform ordinului incaso nr. 3 din 15 august 2012.

În rest acțiunea se respinge.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru

Sveatoslav Moldovan

Ion Druță

Nicolae Craiu

Mariana Pitic